

STAD MECHELEN
Gemeenteraad – Uittreksel uit de notulen
Vergadering van 2 september 2019 - Openbare zitting

Aanwezig: Fabienne Blavier, voorzitter
Bart Somers, burgemeester
Patrick Princen, Greet Geypen, Marina De Bie, Koen Ancliaux, Björn Siffer, Abdrahman Labsir, Alexander Vandersmissen, Gabriella De Francesco, schepenen
Frank Creyelman, Marc Hendrickx, Stefaan Deleus, Catherine François, Caroline Gennez, Karel Geys, Hamid Riffi, Kristof Calvo, Tom Kestens, Zineb El Boussaadani, Farid Bennisser, Jan Verbergt, Tine Van den Brande, Freya Perdaens, Anne Delvoye, Ingrid Kluppels, Bert Delanoëije, Vicky Vanmarcke, Pia Indigne, Klaas Delrue, Arthur Orlians, Faysal El Morabet, Mats Walschaers, Charles Leclef, Rina Rabau, Maxine Willemsen, Elisabet Okmen, Johan Van Overtveldt, Wim Soons, Dirk Tuypens, Yves Selleslagh, Kenzo Van den Bosch, gemeenteraadsleden
Jan Bal, adjunct-algemeendirecteur

27. STRAATNAAMGEVING. Definitieve vaststelling van de straatnaam Irene Spickerplein voor het plein ter hoogte van de Kazerne Dossin en het Joods Museum op het einde van de Goswin de Stassartstraat te Mechelen.

De beslissing wordt genomen met eenparigheid van stemmen.

Motivering

Voorgeschiedenis

- 24.06.2019: gemeenteraad besluit principieel tot vaststelling van de straatnaam Irene Spickerplein voor het plein ter hoogte van de Kazerne Dossin en het Joods Museum op het einde van de Goswin de Stassartstraat te Mechelen.
- 01.07.2019: het college besluit gedurende de periode van 10.07.2019 tot en met 09.08.2019 een openbaar onderzoek in te stellen omtrent de vaststelling van deze nieuwe straatnaam.
- Juli 2019: bezwaarschrift namens het Parlement van den Deigem.
- 13.08.2019: opmaak proces-verbaal van sluiting van het openbaar onderzoek.
- College 19.08.2019 (punt 44):
 - neemt akte van het bezwaarschrift van het Parlement van den Deigem tegen de vaststelling van de straatnaam Irene Spickerplein en stelt voor aan de gemeenteraad hierop niet in te gaan.
 - verwijst de definitieve vaststelling van deze straatnaam naar de gemeenteraad.

Feiten en argumentatie

Tijdens het openbaar onderzoek (10.07.2019 tot en met 09.08.2019) werd namens het Parlement van den Deigem bezwaar ingediend tegen de vaststelling van deze nieuwe straatnaam.

Bezwaar om volgende redenen:

- niet alleen Irene Spicker maar alle Joden en zigeuners die in het doorgangskamp in kazerne Dossin werden opgesloten, verdienen het niet te worden vergeten.
- één persoon kiezen uit die grote groep en zijn of haar naam geven aan het plein is een kiese zaak. Je zou dan mogen verwachten dat die persoon ofwel een speciale band had met Mechelen ofwel een bijzondere heldhaftige daad heeft gesteld. Bij Irene Spicker is geen van beide het geval. Irene Spicker heeft nooit in Mechelen gewoond en bijzondere heldendaden zijn van haar niet gekend.

- het Parlement van den Deigem heeft veel respect voor Irene Spicker en het leed dat zij tijdens haar gevangenschap heeft geleden maar vindt niet dat dit moet vereeuwigd worden door dit plein naar haar te noemen.
- Voorstel: "Dossin Kazerne plein".

Het college besloot in vergadering van 19.08.2019, om navolgende redenen, aan de gemeenteraad voor te stellen om niet in te gaan op het ingediend bezwaarschrift en de straatnaam Irene Spickerplein te behouden voor het plein ter hoogte van de Kazerne Dossin en het Joods Museum op het einde van de Goswin de Stassartstraat te Mechelen:

- Irene werd voor een lange periode geïnterneerd in de Mechelse Dossinkazerne en is daardoor één van de weinigen die het reilen en zeilen van het kamp heeft kunnen omschrijven (zie ook haar memoires). Voor diegenen die de deportatie naar het oosten hebben overleefd, was het verblijf in de Dossinkazerne vaak een kort verblijf en gaan de memoires meer uitgebreid over de kampen in het oosten dan de Dossinkazerne. Dit maakt de getuigenissen van Irene enorm waardevol.
- Bovendien portretteerde Irene Spicker tijdens haar gevangenschap geïnterneerden in de Dossinkazerne. Ze schilderde ook mensen die in de Dossinkazerne zouden terecht komen vóór hun arrestatie (zie het verhaal van Sarah Yampolsky). Van onschatbare waarde van de documentatie over het kamp is dat Irene behalve werken van zichzelf (portretten van geïnterneerden, werken over de kazerne zelf,...), ook voorwerpen en artistiek werk heeft meegenomen van andere geïnterneerden die wel gedeporteerd werden en de deportatie niet overleefden (bijvoorbeeld de marionette en schetsen van Landau en schildersdoos van Deutsch). Dit maakt dat er belangrijke bezittingen van slachtoffers bewaard werden. Irene heeft deze historisch belangrijke stukken geschonken aan archieven in Israël, haar zoon, het Joods Museum van Deportatie en Verzet en heeft recent nog schenkingen toegevoegd voor Kazerne Dossin.
- Kazerne Dossin zet zich bijzonder sterk in op het herdenken van alle slachtoffers (zie onze memoriaal website, sociale media). Uit feedback van onze bezoekers merken we hierbij dat een persoonlijk verhaal, een gezicht,... veel meer zegt dan de groep als collectief. Dit merken we heel sterk in de feedback die we krijgen van onze bezoekers. In die optiek herwerken wij ons Memoriaal, waarbij onder meer het portret van het meisje met rode haar en het groene jasje (zie bijlage), dat door Irene werd geschilderd, in de Dossinkazerne een centrale plek zal krijgen. Dit meisje werd vanuit Mechelen gedeporteerd. Haar identiteit blijft onbekend, maar de kans dat zij niet bij aankomst in Auschwitz vermoord werd, is bijzonder klein.
- In het Memoriaal in de laatste ruimte komt plaats voor het herdenken van alle slachtoffers via individuele verhalen, verhalen van moed, heldendaden of niet maakt hierbij geen enkel verschil.
- De keuze voor Irene Spicker is er ook gekomen door het project "meer vrouw op straat".

Overeenkomstig het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van openbare wegen en pleinen dient de gemeenteraad nog definitief te beslissen tot vaststelling van hogervermelde straatnaam.

Juridische grond

- Het toekennen en/of wijzigen van straatnamen wordt geregeld door het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van openbare wegen en pleinen (Belgisch Staatsblad van 7 april 1977), gewijzigd bij decreet van 29 november 2002 (Belgisch Staatsblad van 17 december 2002).
- Artikel 1 van dit decreet stelt dat alleen de gemeenteraad bevoegd is om de naam van openbare wegen en pleinen vast te stellen of te wijzigen.

Besluit:

Artikel 1

De gemeenteraad besluit definitief tot vaststelling van de straatnaam Irene Spickerplein voor het plein ter hoogte van de Kazerne Dossin en het Joods Museum op het einde van de Goswin de Stassartstraat te Mechelen.

Namens de gemeenteraad:

De adjunct-algemeendirecteur
(get.) Jan Bal

De voorzitter
(get.) Fabienne Blavier

Voor eensluidend uittreksel:
NAMENS DE GEMEENTERAAD:

Bij verordening:

Erik Laga
algemeen directeur

Mechelen, 5 september 2019

Fabienne Blavier
voorzitter

